

GLOBAL SİVİL DİPLOMASİ İNŞASI PROGRAMI

Potansiyelin Keşfi

GLOBAL SİVİL DİPLOMASİ İNŞASI PROGRAMI

Potansiyelin Keşfi

STRATEJİK VİZYON BELGESİ

SİVİL GLOBAL 2015-2023-2053

GLOBAL SİVİL DİPLOMASİ İNŞASI PROGRAMI

“Potansiyelin Keşfi”

(2015-2023-2053)

Globalleşme süreci ülkeleri ekonomik, siyasi ve sosyolojik bakımdan üç temel olgu ile yüzleşmek zorunda bırakmıştır; “entegrasyon” “mikro milliyetçilik ve öngörülemezlik”. Her üç olgu da uluslararası ilişkilerin geleneksel kalıplarını zorlamış ve ülkeleri yeni dış politika araçları arayışına itmiştir.

“Sivil Diplomasi” bu araçların başında gelmektedir. Demokrasi ve insan hakları gibi bir takım değerlerin halklar tarafından paylaşılan ortak değerler sistematiği oluşturmaya başlamasının, son derece dinamik olan bu yapılanma sürecinde, büyük payı bulunmaktadır.

Türkiye, global ölçekte ve alt bölgesel ya da kimlikel konularda tüm kurumsal sivil diplomasi araçlarını seferber etmesi hâlinde bu dönemde ortaya çıkan yeni meydan okumalarla daha kolay baş edebilecektir. Bu noktada öncelikle politik engellerin aşılması gerekmektedir. İlgili ülkelerin **siyasi iradeleri** ile doğrudan bağlantılı olan bu çözüm, ülkeler arasında tarihî bagaja, kimlik ile ilgili bağlılıklara ve ulusal çıkarlara dayalı ön yargıların aşılması ile mümkündür. Geleneksel resmî diplomasi nin belli davranış kalıplarının ve hukuki sınırlamaların dışına çıkamamaktan kaynaklanan etki ve verim düşüklüğünü telafi etmek için ülkeler çoğu zaman “ikinci kulvar diplomasisi (second track diplomacy)” olarak da tanımlanabilen **sivil diplomasi** kanallarını güçlendirmek yoluna gitmektedirler.

Sivil diplomasi nin en önemli unsurlarından biri **iş çevreleri arasındaki etkileşimin**, bir diğeri **halklar arası kültürel etkileşimin** artırılmasıdır. Bir diğeri önemli ayağı ise **akademik çevreler ve düşünce kuruluşları** aracılığıyla yürütülen faaliyetlerdir. Bu üç temel unsurun dışında son yıllarda güçlü enstrümanlar kullanan **sektörel diplomasi kanalları** ortaya çıkmıştır. Sivil diplomasi ile taraflar; kendilerini resmî diplomasi nin çetin kurallarının baskısı altında hissetmeksizin daha geniş bir çerçevede görüş alışverişinde bulunabilmekte, perspektif ve işbirliği geliştirebilmekte, siyaset için gerekli olan karar seçeneklerini önerebilmektedirler.

Türkiye diplomatik deneyim ve uygulama bakımından dünya ülkeleri arasında seçkin bir konuma sahiptir. Tarihî birikiminin bunda büyük payı vardır. Ne var ki, siyasi, ekonomik ve kültürel anlamda oldukça kapsamlı ilişkilerin sadece resmî diplomasi kulvarında yürütülen faaliyetlerle istenen düzeye getirilemeyeceği açıktır.

GLOBAL SİVİL DİPLOMASI İNŞASI PROGRAMI

Potansiyelin Keşfi

Türkiye’de sivil toplum anlayışının yeterince gelişmemiş olmasının ve sivil diplomasi kültürünün ancak 1990’lı yıllardan itibaren gelişmeye başlamasının bu eksiklikte büyük payı vardır. Kurumsal anlamda etkin sivil düşünce kuruluşlarının ilk kez bu dönemde ortaya çıkmış olması da bu gerçeğin altını çizmektedir. Türkiye ekonomisinin dışa açılmasının 1980’li yıllardan itibaren başlaması ise bu geç kalmışlığın başka bir nedenidir.

Bu ve benzeri nedenlerden dolayı birçok ülke gibi **Türkiye de uluslararası ilişkilerini geliştirirken büyük ölçüde resmî diplomatik çerçevenin içinde kalma zorunluluğunun ağır yükünü üzerinde hissetmiş ve bazı sorunların aşılmasında çoğu zaman büyük güçlükler yaşamıştır.** Önümüzdeki süreçte böylesi güçlüklerin daha kolay aşılabilmesi, ekonomik ve siyasi etkinliğin güçlendirilebilmesi ve karar seçeneklerinin artırılabilmesi için **dünya çapında sivil diplomasi kanallarının karşılıklı derinleştirilmesi büyük önem arz etmektedir.** Bu çerçevede üretilen işbirlikleri ve geliştirilen öneriler Türkiye’nin **uluslararası alanda etkin bir duruş** sergilemesine önemli katkı sağlayacaktır.

Ekonomik krizler; açlık tehlikesi; enerji, su ve gıda güvenliği; çevresel sorunlar; uyuşturucu, insan kaçakçılığı ve terörle mücadele gibi global sorunlar karşısında büyük, orta büyüklükte ya da küçük her ülkenin işbirliğine gitmesi ya da alternatif çözümler üretmesi gerekmektedir. Bu noktada Türkiye açısından asıl önemli olan, **çözüm arayışları sonunda global gelişmelerin nasıl şekilleneceği** sorusudur.

Tarihî ve jeopolitik perspektiften bakıldığında; globalleşen dünyada ulus devletler ekonomik, siyasi ve kültürel gelecekleri açısından işbirliğine gidebildiklerinde değer üreten; yolları ayrıştığında ise birbirine zarar verme potansiyeli oldukça yüksek olan aktörlerdir.

İşbirliği imkânları açısından bakıldığında, Türkiye diğer ülkelerle ve uluslararası kurumlarla birlikte **çok taraflı** (Afrika, Balkanlar, Karadeniz, Kafkaslar, Orta Doğu, Orta Asya, Güney Asya, Uzak Doğu, Latin Amerika, NATO ülkeleri, Arap ülkeleri vb.) **politikalar** geliştirip **ortak projeler** yürütebilecek düzeydedir.

Bu anlamda resmî devlet kurumlarının esnek bir çerçevede kurumsal envanteri yönlendirmesi gerekmektedir. Resmî ya da gayri resmî kurumların faaliyetlerinde kaynak israfının engellenebilmesi için mevcut çalışmaların ileri aşamalara taşınması ve tekrarların önlenmesi son derece önemlidir.

Ayrıca, farklı kurumlar arasında vizyon ve uygulama kaynaklı uyumsuzlukların kaldırılması hayati ehemmiyete haizdir. Dolayısıyla “sivil diplomasi” ile ilgili faaliyetlerin öncelikle ülke içinde tamamlanması, farklı kurumların ve aktörlerin rollerinin bir karmaşaya ya da kaynak israfına mahal vermeyecek şekilde tanımlanması gerekmektedir.

Ulaşım ve iletişim teknolojilerindeki gelişmeler, Türkiye ölçeğindeki ülkelerin yakın bölgelerle yetinmeyip en uzak ülkelere uzanan ve sivil diplomasi araçlarını iyi kullanabilen kademeli stratejik yaklaşımlar benimsemelerini zaruri hâle getirmiştir.

GLOBAL SİVİL DİPLOMASİ İNŞASI PROGRAMI

Potansiyelin Keşfi

Kıta düzeyinde **Afrika, Asya, Avrupa, Latin Amerika, Kuzey Amerika, Avustralya** ile; bölgesel düzeyde **Orta Doğu, Karadeniz - Kafkaslar, Akdeniz ve Balkanlar** ile; uluslararası örgütler bakımından **BM, ŞİÖ, İİT**, ve **NATO** gibi kurumlar ile; kimlik düzeyinde ise **Türk ve İslam dünyası** ile ilişkilerin karşılıklı bağımlılık temelinde derinleştirilmesinde sivil diplomasi kanallarına olan ihtiyaç elzemdir.

Türkiye'nin yeni ülke konsepti olan **"Gücünü ve Potansiyelini Keşfet"** yaklaşımı ile uyumlu şekilde ana teması **"Potansiyelin Keşfi"** olarak belirlenen **SİVİL GLOBAL | Global Sivil Diplomasi İnşası Programı** kapsamında sivil kapasitenin tüm kanalları ile global ölçekte seferber edilebilmesi ve sektörel tanımlarla ağlar (**networkler**) oluşturulması bu belgenin temel referansıdır.

Global ölçekte kurumsallaştırılan TASAM çalışmalarını bu çerçevede geliştirmek ve potansiyel vaat eden tüm sivil diplomasi kurumlarını kendi alanlarında daha güçlü ve verimli inisiyatif almaya teşvik etmek ise **Program**'ın öncelikli çalışma alanı olacaktır.

Ana Tema

Potansiyelin Keşfi: Kapasite Yönetimi ve Derinleşme

Alt Temalar

Ödüller

(Stratejik Vizyon Ödülleri, İslam Dünyası Ödülleri, Türk Dünyası Ödülleri)

Kıtasal Sivil Diplomasi İnşası

(Afrika, Asya, Avrupa, Latin Amerika ve Karayipler, Kuzey Amerika, Avustralya)

Bölgesel Sivil Diplomasi İnşası

(Balkanlar, Orta Doğu, Karadeniz - Kafkas, Akdeniz, Türkiye)

Kimliksel Sivil Diplomasi İnşası

(İslam Dünyası, Türk Dünyası)

Sektörel Sivil Diplomasi İnşası

(İnsani Diplomasi, Savunma Diplomasisi, Sağlık Diplomasisi, İnanç Diplomasisi, Kültür ve Sanat Diplomasisi, Eğitim Diplomasisi, Bilim Diplomasisi, İş Diplomasisi, Düşünce Diplomasisi, Su Diplomasisi, Gıda Diplomasisi, Enerji Diplomasisi, Turizm Diplomasisi, Güvenlik Diplomasisi, Şehir Diplomasisi, Finans Diplomasisi, Medya ve Enformasyon Diplomasisi, Altyapı Diplomasisi, Hizmet Diplomasisi)

Diplomaside İnovasyon

Kalkınma İşbirliğinde Türkiye Markası

Uluslararası Entegrasyonlar

GLOBAL SİVİL DİPLOMASİ İNŞASI PROGRAMI

Potansiyelin Keşfi

SİVİL GLOBAL 2015-2023-2053 ETKİNLİKLERİ

Ödül Organizasyonları

TASAM Stratejik Vizyon Ödülleri
İslam Dünyası İstanbul Ödülleri
Türk Dünyası Kızıl Elma Ödülleri

Uluslararası Etkinlikler

Kıtasal Sivil Diplomasi Etkinlikleri
Bölgesel Sivil Diplomasi Etkinlikleri
Kimliksel Sivil Diplomasi Etkinlikleri

Sektörel Diplomasi Kanalları Çalışmaları

“İnsani Diplomasi”

“Savunma Diplomasisi”

“Sağlık Diplomasisi”

“İnanç Diplomasisi”

“Kültür ve Sanat Diplomasisi”

“Eğitim Diplomasisi”

“Bilim Diplomasisi”

“İş Diplomasisi”

“Düşünce Diplomasisi”

“Su Diplomasisi”

“Gıda Diplomasisi”

“Enerji Diplomasisi”

“Turizm Diplomasisi”

“Güvenlik Diplomasisi”

“Şehir Diplomasisi”

“Finans Diplomasisi”

“Medya ve Enformasyon Diplomasisi”

“Altyapı Diplomasisi”

“Hizmet Diplomasisi”

Tematik Alan Çalışmaları

Diplomaside İnovasyon

Kalkınma İşbirliğinde Türkiye Markası

Uluslararası Entegrasyonlar